

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 5 de juny del 1936

SUMARI

A tres quarts de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Cunillera a l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura, referent a l'ajuda als damnificats per la crescuda del riu Ebre. Resposta de l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura. Rectificació del senyor Cunillera.

Prec del senyor Fronjosà interessant-se per la sort de Lluís Carles Prestes. Intervenció del senyor Serra i Húnter. Resposta de l'honorable senyor Conseller de Governació, en nom del Govern.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer.

El senyor Cunillera retira, en nom dels signants, una esmena proposant un article addicional. Esmena dels senyors Simó, Cunillera, Móra i Gerhard, que retira el senyor Cunillera en nom dels signants.

Esmena dels senyors Cunillera, Sauret, Sellés, Canturri, Guinart, Farreres i Battestini, proposant un altre article addicional. La Comissió l'accepta, i, després d'unes intervencions dels senyors Cunillera i Duran i Ventosa, és aprovat l'article addicional que proposa l'esmena.

La llei resta pendent de votació definitiva.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de sanejament de poblacions.

Art. 9.^è És aprovat en la seva nova redacció, després d'unes manifestacions de l'honorable senyor Conseller de Finances i del senyor Abadal.

Arts. 10 i 11. Són aprovats sense discussió.

Art. 12. Esmena dels senyors Carreres i Artau, Secanell, Abadal i Vallès i Pujals. La Comissió la rebutja. El senyor Vallès i Pujals la defensa. Resposta del senyor Battestini, per la Comissió. Intervenció de l'honorable senyor Conseller de Finances. Rectificació del senyor Bat-

testini. Nova rectificació del senyor Vallès i Pujals. Rectificació de l'honorable senyor Conseller de Finances. El senyor Vallès i Pujals retira l'esmena.

Esmena dels senyors Carreres i Artau, Secanell, Abadal i Vallès i Pujals, proposant un art. 12 bis. La Comissió la rebutja. El senyor Carreres i Artau la defensa. Li contesta el senyor Battestini, per la Comissió. El senyor Carreres i Artau retira l'esmena.

Art. 13. És aprovat sense discussió.

Art. 14. El senyor Battestini dona compte d'unes modificacions introduïdes en el redactat d'aquest article, que és aprovat en la seva redacció definitiva.

Art. 15. El senyor Duran i Ventosa demana a la Comissió que suprimeixi aquest article. Resposta del senyor Battestini, per la Comissió. Rectificacions dels senyors Duran i Ventosa i Battestini. Intervé l'honorable senyor Conseller de Finances. L'article resta pendent de nova redacció.

Arts. 16, 17, 18 i 19. Són aprovats sense discussió.

Art. 20. Lectura de la nova redacció proposada per la Comissió. Manifestacions del senyor Ruiz i Ponsetí, que retira un vot particular presentat per la Minoria d'Unió Socialista a aquest article. (En començar a parlar el senyor Ruiz i Ponsetí ocupa la presidència el Vice-president primer, senyor Jaume Serra i Hünter.) És aprovat l'article en la seva redacció definitiva.

Art. 21. El senyor Carreres i Artau manifesta que ha estat retirada una esmena de la Minoria de Lliga Catalana. Després de diverses intervencions dels senyors Arnau, Carreres i Artau, honorable senyor Conseller de Finances, Duran i Ventosa i Ruiz i Ponsetí, sobre el redactat d'aquest article, en el fons del qual es mostren conformes, passa de nou a la Comissió perquè aquesta procedeixi al seu redactat definitiu.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a tres quarts de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Pels damnificats per la crescuda del riu Ebre

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Senyors Diputats: Volia avui dirigir un prec a l'honorable senyor Conseller d'Economia, però pregaria a l'honorable senyor President de la Cambra que es dignés trametre-li, tota vegada que no es troba aquí present.

Es tracta que durant els darrers aiguats el riu Ebre va portar una quantitat tan extraordinària d'aigua que sobrepassà la corrent ordinària, inundant uns quants pobles de la part baixa del riu. Em referiré als pobles de Ginestà, Benisanet, Xerta i Tivenys.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.)

La devastació produïda per aquest aiguat ha fet que un nombre aproximat de tres a quatre-centes famílies d'aquests pobles es vegessin, si no llançades d'una manera forta a la misèria, però sí

perjudicats els seus interessos en una faïso bastant profunda, tota vegada que tenien plantats els seus horts al costat del riu i aquest els hi ha devastat tot. Ens trobem amb una sèrie de famílies que oscilla els seus perjudicis de 500 a 2,000 pessetes. En conjunt, els desgasts, segons la nota que jo tinc, que no és pas una referència oficial sinó oficiosa, pugen als voltants d'unes 120,000 pessetes. Aquests propietaris petits s'han dirigit al Govern de la Generalitat demanant un auxili per a llurs pèrdues. Jo pregaria el Govern que atengués aquesta bona gent, a aquests pobres camperols que han vist com llurs collites els han estat arrabassades de la nit al matí.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Cultura.)

Jo voldria només que l'honorable senyor Conseller d'Economia es fixés en aquests casos i procurés fer el possible, ja que estem a punt de confectionar uns nous Pressupostos — si és que no hi ha quantitats suficients en els actuals —, a l'objecte de poder ajudar en la forma que ell cregués més pertinent a aquestes tres-centes o quatre-centes famílies. Res més.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura: Honorable senyor President, senyors Diputats: Aprofito l'avinentsa d'ésser la primera vegada que em dirigeixo a la Cambra per a saludar cordialment a l'honorable senyor President i als senyors Diputats, oferint-me a la Cam-

bra tota per a tot allò que des del meu càrrec pugui ésser útil a Catalunya i a la República.

Recollint el prec del Diputat senyor Cunillera, em plau dir que els aiguats ocorreguts fa una quinzena de dies a la ribera de l'Ebre varen arregar-me a mi a la Comissaria Delegada de la Generalitat a Tarragona.

Jo sabia ja, per tant, els estralls que havien produït les aigües desbordades del riu a les comarques del baix Ebre. Tan aviat com, essent Comissari Delegat de la Generalitat a Tarragona, vaig assabentar-me dels fets, vaig ordenar que tècnics de la Comissaria Delegada sortissin cap al lloc del sinistre perquè m'informessin degudament dels estralls que allà les aigües havien ocasionat. L'informe d'aquests tècnics jo el vaig enviar tot seguit, junt amb les instàncies i els precs que les diferents Alcaldies afectades m'havien enviat, a l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya.

Avui puc dir que aquell informe, aquelles instàncies, els estudis recollits a les comarques aquelles, són a mans del Govern, que està disposat a estudiar-ho amb tot interès per a resoldre el que escaigui més bé als interessos d'aquella ribera. Si bé he de fer constar — i és un criteri que encara no és adoptat pel Govern, sinó que és ben bé personal, en aquest moment —, que entenc jo que la indemnització que demanen els Ajuntaments, la indemnització que demanen els particulars per a refer-se de les pèrdues sofertes per cada un dels agricultors per mor d'aquells aiguats, fóra una cosa, encara que fos justa, potser no del tot eficaç. Jo tinc el parer — i em crec que el Govern ho estudiarà en aquest sentit —, que el que cal fer allà pel Govern de la Generalitat per tal de portar un auxili a aquelles comarques, és més aviat que el capital que es destini per a l'esmentat auxili, sigui emprat a obres de defensa d'aquelles comarques, ja que el que podria donar la Generalitat perquè es repartís entre els afectats i els damnificats fóra una quantitat molt petita la que arribaria a tocar a cada un dels agricultors perjudicats.

Per tant, aquest Conseller entén que el més just, el més eficaç i el més beneficiós per a les comarques afectades, fóra que el Govern estudiés — i crec que està disposat a fer-ho — la manera d'ajudar-les portant a cap unes obres de defensa, perquè temps a venir no poguessin tornar a produir-se els estralls que ara s'han de lamentar. Aquesta és la forma com es va fer l'any 32 a les comarques gironines, amb molt bon resultat, i jo crec que el Govern hauria d'adoptar aquesta forma. Mentrestant, puc avançar que el Govern té en estudi el que es pot fer allà i resoldrà tan aviat com pugui la qüestió per a donar així la satisfacció deguda a aquelles comarques tarragoneses. Res més.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Breument. Només per agrair en nom propi la deferència de l'honorable senyor Conseller en contestar el meu prec, i també en nom dels camperols afectats per aquests aiguats, ja que constant en el DIARI DE SESSIONS

les paraules del senyor Conseller, tindran el consol d'esperar que en breu termini el Govern resoldrà aquesta situació, enviant les pessetes necessàries als Ajuntaments perquè almenys en la forma que molt bé ha exposat l'honorable senyor Conseller, pugui servir l'ajuda de mitjà per a aminorar l'atur forçós, produït a conseqüència dels repetits aiguats.

Interessant-se per la sort de Lluís Carles Prestes

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Fa poc temps que les classes autènticament liberals i autènticament democràtiques de Catalunya feien apel·lació a la consciència internacional antifeixista en demanda de solidaritat pels atropells a què es veia sotmès el poble de Catalunya; en demanda de solidaritat amb els seus homes més representatius que constituïen el Govern de la Generalitat, amb l'honorable President de Catalunya i amb l'honorable President del Parlament Català, que els uns en els presidis d'Espanya i l'altre en l'exili, eren l'expressió viva de la persecució que la gent liberal i la gent democràtica estava sofrint en aquesta terra i sofria també en els altres pobles d'Espanya, com la sofreixen encara en altres pobles del món.

L'acció internacional dels elements antifeixistes, no vull jo pas dir en aquest moment que ha arribat a portar aquest instant de deslliurament de la consciència i dels homes de la República espanyola, però és indubtable que sentències gravíssimes que havien recaigut damunt d'alguns inculpat, l'acció internacional va aconseguir que no es portessin a terme. Així, doncs, Catalunya té un deure de gratitud al moviment internacional antifeixista. Per això, en tota acció d'aquesta naturalesa, Catalunya no hi pot mancar, Catalunya ha de figurar en primer rengle.

Han vingut dient — i és la veritat — que Catalunya és un poble substantivament liberal; que a través del temps en totes les seves institucions adaptades a l'època, demostrava que era un poble aimant de la llibertat; i això cal que continuem conservant-ho com un dels valors més preuats de la raça catalana.

Aquests dies hem tingut la satisfacció i el dolor alhora, de veure dues dones que en peregrinatge van recorrent aquells països que encara el feixisme no ha posat la seva grapa sobre la voluntat dels seus ciutadans; les hem vist clamant perquè intervinguéssim en defensa d'un fill seu i d'un germà seu. En aquest moment, hi ha diversos homes en situació difícil per a la seva vida arreu del món, però tot i recordant la situació del nostre excellent camarada Taehlmann, empresonat a Alemanya per haver lluitat contra Hitler, jo us dic que cap m'ha produït la impressió — perquè respecte cap he vist un quadre tan dramàtic — com el que vaig presenciar ahir vespre en la persona d'una mare i d'una germana adolorides que van clamant a totes les portes i a tots els homes perquè les ajudin a deslliurar a un home, que un

país sota la dictadura de tipus feixista, que és la característica final del capitalisme en aquests moments històrics, vol condemnar a l'última pena, i que està en aquest moment sotmès a un judici, a un judici horrorós que es vol fer a porta tancada i sense dret a la defensa, que és el dret més elemental que ha de tenir un home quan es veu acusat d'alguna cosa.

Ahir el poble de Barcelona, donant prova de la seva sensibilitat, s'abocà en el local en el qual se celebrava l'acte. Jo voldria en aquests moments que els senyors Diputats haguessin vist amb quin entusiasme la multitud treballadora allí congregada ovacionava, i amb les seves ovacions homenatjava — i aquest homenatge era un signe de solidaritat — la senyora mare i la senyoreta germana de Lluís Carles Prestes. Lluís Carles Prestes, senyors Diputats, no és res més que una cosa: un patriota que volia deslliurar la seva pàtria brasilera de l'opressió a què una nació estrangera volia sotmetre el seu país. No ha comès altre delictes. No és un comunista militant; no és un socialista militant; és simplement un patriota. És més, la seva professió és ben característica perquè no en puguem dubtar: la seva professió és la de militar.

Per tant, jo faig un crit a la consciència dels patriotes que hi ha en aquest Parlament perquè vulguin ajuntar la seva veu a la meua. I vull fer-lo també als homes que diuen que la seva consciència és de categoria cristiana, perquè també s'ajuntin a la meua veu davant de la possibilitat que un home que no ha comès altre delictes que estimar la seva pàtria, es vegi amb perill de perdre la vida, i crec que davant d'aquest fet, els uns per patriotisme i els altres per cristianisme, no podran deixar de solidaritzar-se amb les meves paraules.

Què pot fer el Parlament de Catalunya? El Parlament de Catalunya és avui, per damunt de tots els convencionalismes, l'expressió legítima de la voluntat del poble català i, per tant, si el poble català ahir demostrà amb la seva presència al Prince quin era el seu criteri respecte d'aquest crim que es va a realitzar a la República sud-americana, jo només voldria que, després d'escoltar l'expressió dels diferents sectors de la Cambra respecte d'aquest fet, que l'honorable senyor President de la Generalitat, com a representant de la República a Catalunya, fes aquelles gestions que pugui fer per la seva jerarquia i per la seva representació prop del Ministre d'Afers Estrangers espanyols, perquè intervingués prop de l'Am-baxada Brasilenya, per tal que fes sentir la veu de Catalunya en pro del company Lluís Carles Prestes, en pro d'aquest patriota que està a punt d'ésser jutjat d'una manera que la consciència dels temps actuals repugna.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Finances.)

Senyors Diputats, jo voldria que us donéssiu compte de l'obra que podríem realitzar si aconseguíssim l'alliberament de Lluís Carles Prestes. L'alliberament de Lluís Carles Prestes vol dir l'alliberament del poble brasiler, així com l'alliberament del Govern de la Generalitat representava també l'alliberament del poble català. No és ja un

home, que la vida d'un home valdria poc, i a un idealista la seva vida poc li importa. Però és que en la llibertat de Prestes hem de saber-hi veure també la llibertat del poble brasiler, que hem de comptar que l'estima tant com els catalans estimen la llibertat de la nostra terra, i com els espanyols estimen la de la seva pàtria. Res més.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Hünter.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Senyors Diputats: Per bé que la iniciativa d'adhesió a aquesta espècie de sentiment universal que en tots els pobles cultes se sent per tots aquells que estan perseguits per règims feixistes hagi sorgit d'Unió Socialista, el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, la Majoria de la qual en aquest Parlament en aquest moment represento, no dubta de cap manera a adherir-se a aquesta petició. Creu que no entranya absolutament aquesta adhesió cap sentit partidista, sinó tot el contrari, un sentit essencialment humà. El company Fronjosà ho ha dit al·legant motius que no crec que puguin produir la més petita sospita respecte de la intenció del prec que acaba de fer al Parlament de Catalunya.

Sabem nosaltres que, en altres ocasions, perseguits del nostre Partit, precisament aquell home el nom del qual sempre ha d'ésser pronunciat amb sentiment d'alta emotivitat pels catalans, Francesc Macià, rebia aquest gran reforç d'adhesió de tots els altres pobles, perquè en ell veien no pas el sentiment ni l'adhesió a un ideal determinat i a unes aspiracions determinades, que podrien tenir un cert sentit de matisació política, sinó un sentit d'adhesió a aquella cosa que creuen que està per damunt de tots els partits i de totes les ideologies, un sentit d'humanitat i de justícia que fa que els homes no hagin d'ésser perseguits per aquells delictes que afecten l'ordre social general de la humanitat, per aquells que representen diferents actituds respecte del regim polític de la seva terra.

I no és solament aquest exemple, aquesta evocació llunyana per l'alta significació que té, sinó que és també per tots aquells companys, alguns dels quals estan avui sortosament aquí entre nosaltres, i que pels fets del 6 d'octubre han hagut d'estar llarg temps exiliats i perseguits. Nosaltres sabem perfectament el que significava per a ells el rebre l'adhesió, no solament dels seus conciutadans, dels catalans, sinó dels homes lliures de tot el món. Nosaltres en aquest aspecte, amic Fronjosà — ho sabeu no solament perquè ho digui en aquest aspecte i perquè ho digui jo, que he pres sempre part directa en aquests actes —, que en això no volem estar ni més enllà ni més ençà de vosaltres. En aquests actes heu trobat sempre la nostra col·laboració. Ja que s'ha aixecat aquí la vostra veu, en el mateix sentit nosaltres hem d'afegir-hi també la nostra, per a donar una certa efectivitat a aquest desig. Els homes d'Esquerra entenem que malgrat que puguin haver-hi matisacions i punts de vista que ens separin, hi ha quelcom que ens uneix a tots, però no pas precisament que ens uneixi enfront d'uns enemics nostres, sinó perquè respon a unes coses i a unes

essències per a les quals la humanitat ha treballat segles i segles.

I davant d'això, dic el que va dir un grup d'intellectuals fa uns mesos en dirigir-nos a tots els intellectuals catalans: «El lluitar contra el feixisme no representa de cap manera un partidisme ni un sentit polític; per damunt d'això hi ha un sentit social i humà, i en nom d'aquest sentit social i humà és en nom del qual nosaltres combatem el feixisme.»

No ens interessa que pugui haver-hi una concepció nova de l'estat de dret, o una concepció vella que vingui ara a renovar-se enfront de la nostra. El que condemnem sempre és això que nega la llibertat i que és un principi de guerra, i que és una amenaça constant per a la pau del món. No volem saber quines han estat pròpiament aquestes actuacions, perquè per això hi ha uns Tribunals, i aquests Tribunals actuaran segons les lleis del país, però sí que sabem que en aquests homes, com en el cas de Taelmann que ha esmentat el senyor Fronjosà, el que es persegueix no és precisament l'home, sinó una ideologia, una alta ideologia, un sentit d'emancipació i de llibertat humana; i nosaltres, en sentir aquests noms, ens sentim sempre emocionats i no tenim més deure que el deure d'unir-nos en el prec que acaba de fer el senyor Fronjosà. Per això creiem haver interpretat amb aquests brevíssims mots el sentit de la nostra posició, ja que el senyor Fronjosà ha demanat que tots els grups de la Cambra expressessin quina era la seva opinió.

No és que nosaltres volem que se li doni cap sentit partidista, cap sentit de dretes o d'esqueres, sinó que és en nom d'aquestes essències, diríem humanes, que nosaltres ens hi adherim. Per tant, amb aquestes paraules acabo jo concretant quina és la posició del grup parlamentari al qual pertanyo, respecte de la pregunta o prec que acaba de fer el senyor Fronjosà.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Governació té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Governació: Dues paraules, en nom del Govern, per a dir als senyors Diputats que coneixent com coneixen tots la significació eminentment liberal i democràtica del Govern, que participa d'aquest sentit d'humanisme a què es referia el nostre company que acaba de parlar, és natural que pugui dir que veu amb tota la simpatia totes aquestes gestions i aquests treballs que es fan per la llibertat d'aquest patriota a què es referia l'amic senyor Fronjosà. Però també hauran de comprendre els senyors Diputats que, tractant-se d'un cas que afecta a relacions d'Estat a Estat, un cas que afecta a política internacional, el Govern de la Generalitat no hi té una missió a complir, perquè li està vedat per la Constitució i li està vedat per l'Estatut, a part que sap molt bé el senyor Fronjosà que cal respectar sempre en les relacions d'Estat i Estat la política interior de cada país. Això no impedeix, com ja he dit abans, que el Govern de la Generalitat no sols vegi amb simpatia aquestes gestions per la llibertat d'un home, sinó que transmetré al senyor President de la Generalitat el prec que acaba de

fer el senyor Fronjosà per a veure si hi ha possibilitat d'ajudar al millor èxit de les gestions. Res més.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió, referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera, que volia fer algunes manifestacions sobre les esmenes que té presentades en forma d'articles addicionals.

El Sr. CUNILLERA: És aquesta esmena, en definitiva, la repetició de la primitiva esmena, i a l'objecte de no allargar aquest debat i que tingui una efectivitat ràpida l'aplicació d'aquesta llei, i després de les manifestacions que consten en el DIARI DE SESSIONS, tant per part dels membres de la Comissió com per part de l'honorable senyor Conseller de Governació, en nom dels signants de l'esmena, retiro aquest article addicional, si la Comissió ho accepta així.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: La Comissió, després de les manifestacions del senyor Cunillera, està d'acord amb el que proposa.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirada l'esmena. Hi ha proposat un altre article addicional.

(El senyor Secretari dona lectura a l'esmena següent:)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar el següent article addicional al dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu.

ARTICLE ADDICIONAL

Els acords municipals i actes de l'Autoritat local i adoptats i realitzats per Corporacions les minories de les quals haguessin estat governativament suspeses des del dia 7 d'octubre del 1934 al 16 de febrer d'enguany, podran ésser anul·lats i contra d'ells revien, des de la promulgació d'aquesta llei, tots els recursos de què foren susceptibles a l'adoptar-se, interposables per tots els electors del terme.

Palau del Parlament, 2 de juny del 1936. — J. Simó, M. S. Cunillera i Rius, Joan Móra, Carles Gerhard.»

El Sr. CUNILLERA: En nom dels signants també retiro aquest article addicional.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirat. Hi ha una altra esmena que el senyor Secretari llegirà.
(Es dona lectura a l'esmena següent:)

«AL PARLAMENT»

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar el següent article addicional al final del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu.

Article addicional. Aquesta llei surtirà efectes a partir de la seva promulgació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Miquel S. Cunillera i Rius, Joan Sauret i Garcia, J. Sellés, Enric Canturri, Miquel Guinart, Farreres i Duran, Battestini.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: La Comissió l'accepta.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¿L'esmena suposa, potser, que la llei no tindrà efecte retroactiu?

El Sr. CUNILLERA: Es refereix als efectes immediats de la publicació de la llei i de la seva promulgació; perquè per l'Estatut interior sabem que la llei triga vint dies en tenir efectivitat i es tendeix a suprimir aquest període. Ara bé; als efectes retroactius de la llei a partir del 17 de febrer, ja es va aprovar l'article corresponent.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Només demanàvem aquest aclariment perquè quan es tracta d'efectes retroactius es necessita un quòrum especial. No és que ens hi oposem amb això, i no tenim cap inconvenient en què s'aprovi d'aquesta forma.

El Sr. PRESIDENT: Queda aprovat. La llei resta pendent de votació definitiva. Es demanarà el quòrum per dimarts.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Sanejament de poblacions

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió per a dir-nos si ha pogut harmonitzar l'esperit i les tendències que ahir s'havien manifestat a la Cambra respecte a l'art. 9.º

El Sr. BATTESTINI: El nou redactat de l'article és el següent:

«Art. 9.º El preu d'expropiació de les cases malsanes es fixarà segons el que disposa la Llei Municipal Catalana. La redempció de càrregues que gravin l'immoble expropiat, així com les indemnitzacions que calgués concedir als industrials i comerciants que ocupessin les finques expropiades o qualsevol altre indemnització que per llei correspongui, aniran a càrrec dels propietaris expropiats. En cas de desacord entre l'Ajuntament i el propietari s'hauran de tenir en compte les circumstàncies següents:

Primera. — Si el líquid imposable que serveix de base de capitalització, pot ésser influït per rendes excessives a causa de l'aglomeració d'estadants, la valoració es farà d'acord amb el que correspondria a una casa d'iguals condicions, però de renda normal.

Segona. — Si per l'estat de la construcció, per

deficiències de conservació, per l'antiguitat de l'edifici, per la possibilitat d'ésser ja amortitzat, o per qualsevol altre factor, apareix evident que la capitalització normal, a base del líquid imposable, és excessiva, pot sofrir una disminució fins a un màxim del 60 per 100.»

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Els senyors Diputats que integren la Minoria de Lliga Catalana saben perfectament la bona disposició amb què la Comissió i el Govern estaven per a acceptar les seves suggestions en la discussió d'ahir i que a conseqüència de les seves observacions va acabar suspesa la sessió per a tornar el dictamen a la Comissió.

Un examen més atent de la redacció que actualment té aquest article, indueix a la Comissió, i el Govern hi està d'acord, a mantenir-lo tal com estava.

Jo crec que després de les manifestacions fetes ahir en aquesta Cambra no pot oferir dubtes i molt menys ésser motiu d'alarma allò que fa referència a les previsions de circumstàncies excepcionals que puguin influir en el justipreu que segons la Llei Municipal Catalana s'ha de fixar en les expropiacions. No crec que aquí radiqués el dubte major dels senyors Diputats de Lliga Catalana. En tot cas aquest residia en l'addició que es va fer al primitiu dictamen de la Comissió en virtut d'un vot particular del Diputat socialista senyor Ruiz i Ponsetí.

La Comissió va acceptar aquest vot particular i ha cregut pertinent mantenir-lo. El manté perquè aquest vot particular en el dret constituït no innova absolutament res. Diu que han d'anar a càrrec dels propietaris les redempcions de càrregues, que si es tracta — naturalment, no en coneixem d'altres que puguin ésser objecte de redempcions que gravin la propietat — de les càrregues immobiliàries i aquestes per virtut de la llei van a càrrec del propietari. De manera que en realitat no s'ha afegit res.

Hi ha l'extrem especial que fa referència a les indemnitzacions als arrendataris comerciants o industrials o a qualsevol altra indemnització provinent dels que algun dia puguin tenir els llogaters.

En dret constituït això no innova absolutament res, perquè per la legislació vigent avui, la qual regula els drets del comerciant i de l'industrial i que estableix unes limitacions al dret de la propietat immobiliària, van a càrrec del propietari, i l'única dificultat que en tot cas podria tenir aquesta addició és per la previsió en la legislació futura.

És molt possible realment que vingui un moment en què la legislació que reguli els drets dels comerciants o industrials no ho posin tot a càrrec del propietari com actualment. Avui encara que no hi hagués aquest afegit serien a càrrec del propietari les indemnitzacions a donar als comerciants o industrials. Es podria dir aleshores — i davant de la Comissió hi ha hagut moltes raons que m'inclinaven a posar-ho així — que era neces-

sari establir-ho d'aquesta manera, i en contra el senyor Ruiz i Ponsetí argüia — i això produeix una certa impressió — que si nosaltres ho féssim així podria influir en el peritatge i tindrien una major llibertat que la que avui tenen els perits, i, per consegüent, no carregarien al propietari, sinó a l'entitat expropiant: l'Ajuntament.

Jo crec que àdhuc els perills que pugui haver-hi, perills remots, que el dia de demà, en dret constituent, en allò que avui no està regulat encara, pogués perjudicar el propietari o pertorbar la futura legislació, la previsió que té avui l'article per allò que fa referència a les cases malsanes que han d'ésser expropiades per aquesta llei, és més remota pel que segueix:

No solament en allò que fa referència a l'arrendament urbà que formant part del Dret civil és indiscutible que la competència legislativa correspon a aquest Parlament i no al de la República, sinó àdhuc en aquest aspecte especial, en aquest aspecte de la legislació que l'ús d'establiments industrials o mercantils pugui posar, ja avui per qüestions de competència promogudes pel nostre Tribunal de Cassació està decidit que això és de la legislació de la Generalitat. Per consegüent, si cal legislar sobre aquest aspecte, deixa a part allò que fa referència al reconeixement dels fons mercantils i concreta a aquells que es refereixen a les limitacions que la propietat immobiliària pugui posar en aquesta nova propietat comercial, o els drets que puguin correspondre a l'arrendatari, en tant que comerciants o industrials són també de la legislació del Parlament de Catalunya i, per consegüent, deixant tota la seguretat pel dia que el Parlament català legisli sobre arrendaments urbans i prevegi aquests casos, no podrà induir a confusió, no podrà ésser causa de pertorbació el que en aquest article de la Llei de Sanejament de barris insalubres hi hagi aquesta previsió que les indemnitzacions corresponents al propietari ha de satisfer-les el propietari.

Així és que després d'aquestes explicacions jo tinc la seguretat que el senyor Carreres i Artau i el senyor Abadal tindran ben esvaïts els dubtes, justificats — ho reconec —, que amb una simple lectura varen tenir i, per consegüent, l'article amb la seva redacció definitiva que li ha donat la Comissió haurà d'ésser acceptat per la Cambra.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Després de les explicacions que en el dia d'ahir varen donar-se pel senyor Conseller de Finances i després de l'examen que en la Comissió s'ha fet novament de la forma com està redactat aquest article, realment les nostres preocupacions s'han esvaït. Aquestes explicacions que representen la interpretació autèntica del contingut d'aquest article, determinen que no poden haver-hi els perills que nosaltres temíem en la seva aplicació.

És clar que, com ha dit el senyor Conseller de Finances, crec que aquest afegit fet a conseqüència del vot particular del senyor Ruiz i Ponsetí era innecessari, perquè després d'examinada la legislació sobre aquests punts, resulta que en la legislació positiva actual van a càrrec del propie-

tari aquestes càrregues així com les indemnitzacions a atorgar als establiments comercials. De manera que, esvaïts tots aquells dubtes que teníem per les explicacions del senyor Conseller de Finances — que agraeixo —, nosaltres no hem d'oposar cap obstacle a la seva aprovació definitiva.

El Sr. CONSELLER de Finances: Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 9.e? (*Assentiment.*) Queda aprovat.

(*A continuació i per unanimitat s'aproven els arts. 10 i 11 del dictamen, als quals no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.*)

El Sr. PRESIDENT: Art. 12. Hi ha una esmena.

(*El senyor Secretari dona lectura a l'esmena següent:*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de Sanejament de poblacions.

ESMENA

A l'art. 12 s'hi afegirà el següent paràgraf:

«El propietari que no estigui en disposició de fer les obres ordenades o d'enderrocar la casa, en el seu cas, podrà exigir que la casa li sigui expropiada.»

Palau del Parlament, 2 de juny del 1936. — Carreres i Artau, Secanell, Abadal i Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió no accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: En aquesta esmena o afegit a l'art. 12 es proposa que els propietaris que no estiguin en disposició de fer les obres ordenades o d'enderrocar les cases que hagin d'ésser enderrocades podran exigir que la casa sigui expropiada, tendint aquest afegit, com es comprèn, a evitar els inconvenients, a evitar els perills que puguin presentar-se a un propietari que no tingui els mitjans econòmics per a fer les obres que se li ordenin o per a fer l'enderroc que se li mani, ja que es pot donar el cas que es trobi en una situació veritablement compromesa.

Recordant les paraules pronunciades ahir pel senyor Dalmau i que jo reconec que eren molt exactes, quan deia que la major part d'aquestes cases són de propietaris modestos i, per tant, pot realment presentar-se el cas que un propietari no tingui més que una casa en un barri modest, que visqui amb vertadera penúria de les poques rendes que li produeixi aquesta casa, i en ordenar-li fer obres o un enderroc es trobi que no tingui mitjans per a fer-ho. Aleshores, què ha de fer? Per això es proposava que en aquest cas faci present a l'Ajuntament la seva situació i pugui exigir que li sigui expropiada la casa d'acord amb les

bases o normes que es dóna en aquesta llei per als casos d'expropiació.

Tant més creiem procedent això quan en un altre article de la llei, que encara no ha arribat el moment de discutir-lo, que porta una numeració superior a aquest, que és el 14, es preveu aquest cas en unes circumstàncies que realment no són tan compromeses com aquestes. Diu l'article 14: «Quan a conseqüència de l'enderrocament d'una casa o grup de cases en quedin altres mostrant les parets mitgeres, en forma que desdigni de la nova urbanització, per tal de corregir-ho el propietari podrà optar entre l'expropiació pel Municipi, la reedificació completa de la casa o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via pública.» Si en aquest cas que, repeteixo, és menys greu que l'anterior, al qual jo m'estic referint, el propietari pot optar entre exigir al Municipi que l'hi expropii la casa, crec jo que és procedent que aquesta expropiació pugui exigir-la el propietari de la casa a què es refereix l'art. 12. Jo crec que és una cosa que cau pel seu propi pes i és tan evident que la Comissió, després d'una nova reflexió sobre aquest cas, no tindrà cap inconvenient en acceptar aquesta esmena.

El Sr. BATTESTINI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió no pot acceptar l'esmena proposada per la Minoria de Lliga Catalana, pels següents motius. En primer lloc, no deia jo, sinó el meu estimat company senyor Dalmau, que les cases afectades per aquesta llei, destinades a ésser sanejades o a ésser enderrocades, eren de propietaris modestos; però per modestos que siguin els propietaris, podran fer sempre les obres de sanejament que els siguin ordenades. A aquest efecte, posteriorment ve un altre article d'aquesta mateixa llei, que és l'article 18, que en el seu darrer apartat diu: «Així com per a gestionar de les institucions de previsió i estalvi la concessió de préstecs als propietaris que els sollicitin per a les obres de sanejament.» Trobaran els préstecs per a poder fer aquestes obres de sanejament. Per altra banda, si nosaltres acceptéssim l'esmena que proposa Lliga Catalana, els Ajuntaments de Catalunya es podrien trobar en el cas de què tots els propietaris sense excepció diguessin que no estaven en condicions econòmiques de realitzar les obres que els fossin ordenades, i aleshores la llei seria inoperant precisament en el que la llei cerca, que és disminuir les despeses que hagin d'invertir els Ajuntaments en obres de sanejament de les zones urbanes afectades o de les cases isolades que tenen condicions malsanes. És per això que la Comissió, sentint-ho molt, no pot acceptar l'esmena proposada per Lliga Catalana.

Quant a l'art. 14 a què es referia el senyor Vallès i Pujals, li dóna la raó tal com ha vingut redactat en el Projecte de Dictamen, però no pas tal com l'ha redactat definitivament la Comissió, que suprimeix precisament aquesta opció que té el propietari entre l'expropiació pel Municipi, la reedificació completa de la casa o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via

pública; perquè la Comissió ha tret l'opció que tenia el propietari d'ésser-li expropiada la casa pel Municipi, i el propietari pot optar només per la reedificació completa de la casa o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via pública.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: M'estranya extraordinàriament l'interès de la Comissió en no acceptar aquesta esmena, que no és una cosa descabellada, que no és una cosa extraordinària i fora de lloc; ho prova l'haver vingut en el Projecte, i precisament el que va redactar aquest projecte no era pas aquesta Minoria. El que va redactar aquest projecte va tenir en compte, naturalment, totes les circumstàncies que havien de preveure's en aquest art. 14, i va portar-hi aquesta facultat d'opció. De manera que en venir avui la Comissió i treure aquesta facultat d'opció que portava del mateix autor del projecte, sigui qui sigui, que no sé qui va ésser — per de prompte i davant dels efectes parlamentaris és només el Govern, perquè el Govern el va presentar aquí —, prova que trobà que era una cosa justificada que hi hagués dret d'opció per part del propietari.

Per altra part, jo diria al senyor Battestini que les explicacions que ell dóna no són pas suficients per a convèncer de la improcedència d'aquesta esmena. Ell, habilitosament, recollint les meves manifestacions, parla només del cas d'obres de sanejament d'una casa; però és que aquest article es refereix al cas de fer enderrocar la casa d'un propietari.

El Sr. CONSELLER de Finances: De fer enderrocar, no.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'art. 12, senyor Conseller. «En el cas que el propietari no realitzés les obres ordenades en el termini assenyalat, l'Ajuntament podrà procedir a executar-les a compte del propietari. Igualment podrà fer-ho per a l'enderrocament d'aquelles cases declarades inhabitables que el propietari es resistís a enderrocar.» Ara bé; el propietari que li diguin que la casa és inhabitable, i que l'ha d'enderrocar del tot, ha vingut el senyor Battestini i ha dit que li deixaran un préstec sobre una casa que ha de desaparèixer.

El Sr. BATTESTINI: No he dit pas això, senyor Vallès i Pujals. M'he referit a sanejament; pel que la V. S. mateix diu, és evident que jo no m'he referit pas a això, cosa a la qual ja m'hi referiré després.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'art. 12 que discutim preveu dues coses: cas primer, que al propietari se li facin fer obres de sanejament, obres que tindran més importància o menys importància, i en el cas segon, que se li faci enderrocar tota la casa. Enderrocar la casa deu voler dir enderrocar-la i tornar-la a fer, perquè si el propietari l'enderroqués i deixés el solar sense fer-hi res, hauria fet un mal negoci, no li produiria res. En aquest cas té molta importància per al propietari l'haver d'enderrocar la casa i aixecar-ne una de nova, i és molt possible que hi hagi propietaris

— jo estic segur que n'hi haurà més d'un — que no tindran els cabals necessaris per a enderrocar la casa i fer-ne una de nova.

El Sr. BATTISTINI: Ho farà l'Ajuntament, d'acord amb l'art. 9.º

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Em sembla que no ens entenem; cal aclarir-ho bé; de la manera com està aquest article, jo no ho veig clar; de manera que el remei que ens donava el senyor Battistini, que primer ens enviava a l'art. 18 i ara ens envia a l'art. 9.º, no és clar. L'art. 18 diu simplement que «podrà gestionar de les institucions de previsió i estalvi la concessió de préstecs als propietaris que els sollicitin per a les obres de sanejament». Per obres de sanejament podrà demanar préstecs, però per a enderrocar una casa suposo que ningú no li farà cap préstec. Jo agrairia que això quedés clar, perquè el desig nostre — repetim-ho una vegada més — és el que aquesta llei no deixi lloc a dubtes de cap mena i puguin presentar-se després amb ella situacions de veritable angonya per algun propietari com aquest a què feia referència.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Senyors Diputats: Jo voldria que el senyor Vallès i Pujals i els Diputats tinguessin present que aquest article, inclòs dintre del capítol III d'aquesta llei, fa referència a la reforma o enderrocament de les cases insalubres. És a dir, aquesta llei té dues finalitats primordials: una, de caràcter essencialment urbanístic, que consisteix a obrir noves vies, a deixar espais lliures a aquests llocs de les ciutats en què s'apliqui on hi hagi una acumulació excessiva de vivendes i, per consegüent, d'estadants, l'altra finalitat fa referència al sanejament de les cases que no han d'ésser objecte d'aquestes expropiacions o d'aquesta nova urbanització. Som ara en aquesta segona part i jo he de fer present a la Cambra que encara que en realitat sembla que anem a un major rigor en el que fa referència a les condicions sanitàries que han de tenir les cases, en realitat no fem res més que suavitzar i fer viables les disposicions actuals que segurament de massa rigoreses deixen de complir-se. Saben els senyors Diputats, saben especialment els que han passat per l'Ajuntament de Barcelona que si s'haguessin de complir les Ordenances municipals en allò que afecta a les condicions sanitàries que han de reunir les cases, no hi hauria, en zones estenses de Barcelona, cases que poguessin ésser habitades, cases que no haguessin de rebre constantment les sancions de l'Ajuntament i, en definitiva, que no haguessin de passar per la sanció suprema que és la de declarar-les inhabitables. Si les condicions que avui estableixen les Ordenances municipals de Barcelona — i segurament les Ordenances municipals de les principals ciutats de Catalunya — en el que afecta a ventilació, a quantitat d'aigua, a instal·lacions sanitàries, si s'haguessin de complir al peu de la lletra, avui s'hauria d'anar a l'enderrocament de barris sencers d'aquestes ciutats. Aquest Projecte de Llei que no vol imposibles, sinó que vol que es realitzin dintre d'unes

mínimes condicions de sanitat aquestes obres i, al mateix temps, estimular unes obres indispensables per a remeiar l'atur forçós que en el ram de construcció es manifesta d'una manera especialment greu, no vol res més que donar a això una major flexibilitat, i per això aquest art. 10, que comença dient que «per a la fixació de les condicions sanitàries que hauran de reunir les vivendes s'adoptaran els reglaments que sobre la matèria regeixen en les respectives poblacions», afegeix «en aquells casos en què la realització de les obres de reforma pugui millorar-ne notablement les condicions, la Junta municipal de sanejament podrà aplicar-les discrecionalment». És a dir, ja que no pot obtenir el tot, mirarà que obtingui la part que representa ja un mínim de condicions sanitàries que reuneixin aquestes cases, sempre, però, dintre el compliment d'unes exigències mínimes quant a sanitat. De manera que, en realitat, el que fa aquesta llei és venir a fer possibles, per tant, les condicions mínimes sanitàries que han de reunir aquestes vivendes. I sense apartar-se d'aquest objectiu, ve aquest art. 12 i diu: «En el cas que el propietari no realitzés les obres ordenades en el termini assenyalat, l'Ajuntament podrà procedir a executar-les a compte del propietari.»

Això és el màxim que pot fer l'Ajuntament; no pot anar a una expropiació, perquè presentaria un cas concret i veurà el senyor Vallès i Pujals com l'expropiació seria completament improcedent. Hi ha un propietari que té una casa en condicions tals que exigeix que se li posin aquestes condicions mínimes previstes, no ja en les Ordenances, sinó inclús per sota de les Ordenances, interpretades discrecionalment per la Junta de Sanitat. Se li diu a aquest propietari: «Aquesta casa que no reuneix les condicions mínimes sanitàries haurà de tenir una quantitat d'aigua major que la que té; s'hi han de realitzar unes obres de reforma en el que afecta a ventilació; s'hi han de posar unes instal·lacions sanitàries que no puguin representar un focus d'infecció.» I ve el propietari i diu: «Opto per l'expropiació.» No, no hi ha manera d'optar per l'expropiació, perquè no es tracta ni de l'enderrocament en aquest cas concret, d'aquella casa; es tracta simplement de què es facin unes obres de reforma, inclús per sota de les Ordenances municipals, si així es pot aconseguir que tinguin aquestes condicions mínimes de sanitat, i per tant, no es tracta de fer res definitiu a la casa, sinó simplement adaptar-la a aquestes condicions mínimes. Per tant, el propietari és evident que no pot anar a l'Ajuntament i dir: «No puc o no vull fer aquestes obres; per tant, expropiïn la casa.» De manera que em sembla que respecte aquest primer paràgraf queda una cosa ben clara; que el que procedeix no és l'expropiació, sinó que l'Ajuntament, per compte del propietari, realitzi aquelles obres, i l'Ajuntament trobarà mitjà per a poder rescabalar-se de les despeses que això li hagi causat, tenint ben entès que aquell propietari està en infracció de les Ordenances municipals i àdhuc del que és menor de les Ordenances municipals, però que són les condicions mínimes perquè una casa sigui habitable.

I anem al segon cas. «Igualment podrà fer-ho per a l'enderrocament d'aquelles cases declarades

inhabitables que el propietari es resistís a enderrocar.» Hi ha cases on les reformes parcials que es puguin fer, aquestes a què ara em referia, no són possibles, perquè per molt fortes que fossin les reformes sempre seria una casa inhabitable. Per exemple, una casa en què les instal·lacions sanitàries manquen d'una manera absoluta; una casa en què, inclús per l'estat de ruïna que pot oferir per la seva antigor o per circumstàncies especials que es puguin presentar, sigui declaradament inhabitable. És natural que si fins avui, amb unes condicions més exigents, l'Ajuntament no ha fet ús d'aquestes facultats que té, menys ho farà el dia que anem a donar una major elasticitat com es ve a fer amb aquesta llei. I en aquest cas, procedeix l'expropiació? No. L'expropiació ha d'ésser per causa d'utilitat pública, que l'Ajuntament necessiti el terreny d'una casa per fer-hi passar un vial. Però perquè hi hagi una casa declarada inhabitable, que, per tant, el que s'ha de fer moltes vegades és l'enderrocament, de la casa, i que no hi ha altra solució. ¿Què en faria l'Ajuntament si l'expropiés, si no la necessita per res d'utilitat pública, sinó simplement per a substituir el propietari en aquestes obligacions mínimes, que no són de l'Ajuntament, sinó que és una obligació del propietari, obligació que ha de complir el propietari? En aquest cas no pot fer més que una cosa: s'ha d'enderrocar aquesta casa que és inhabitable. Que el propietari no vol enderrocar-la? L'Ajuntament se substitueix en el seu lloc i ordena l'enderrocament.

Torno a apellar al testimoni dels senyors Diputats de Lliga Catalana que han estat Regidors de l'Ajuntament de Barcelona, o gairebé tots ells, ja que en el banc d'enfront em sembla que tots hi han passat...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Almenys quatre; de cinc, quatre!

El Sr. CONSELLER de Finances: Tots sabem les dificultats que té l'enderrocament d'una casa. Tots sabem que quan es construeix una casa infringint les Ordenances ve l'acord de l'Ajuntament ordenant l'enderrocament; el que costa, però, és que dugui a terme aquest acord! Poden haver-hi casos excepcionals. Se n'havia donat algun en cas de nova edificació; s'ha de donar especialment en cas d'anacrònica edificació, d'una edificació que no correspon a les necessitats d'avui, a les mínimes condicions sanitàries exigibles a una habitació urbana; es pot donar en què quan, per exemple, hi hagi, no un càstig a la propietat, però sí una mena d'avertiment a tots aquells propietaris que no tinguin les cases en les degudes condicions sanitàries, que se'ls ordeni l'enderrocament de la casa; i s'ha de donar la facultat a l'Ajuntament perquè si aquell propietari no compleix la seva obligació, no compleix amb la llei, pugui venir l'Ajuntament i li ordeni que compleixi la llei. Això no és cap novetat, això és una cosa que s'ha tingut establerta i que l'Ajuntament ja pot fer-la avui en determinats casos. Tinc la seguretat que rares vegades s'executarà; però pot haver-hi un moment que les exigències socials, que amb raó avui són més fortes que en temps passats, obliguin a donar

aquest exemple. Per tant, com a úniques solucions, veig aquestes: o que el propietari enderroqui o que, si s'hi nega, pugui fer-ho l'Ajuntament. L'expropiació no representaria un càstig al propietari, que no li voldríem infringir; representaria una mena de premi i representaria un perjudici a l'Ajuntament perquè es quedaria amb un solar del qual no sabia què fer; es quedaria amb una propietat privada, quan la missió dels Ajuntaments no és tenir propietats privades, sinó únicament en els casos que ve l'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública per tal de realitzar una obra municipal. I en aquest cas l'expropiació no farà més que venir a pertorbar els Ajuntaments, i nosaltres del que tractem en aquesta llei és de donar facilitats als Ajuntaments perquè puguin realitzar aquesta obra indispensable als grans nuclis urbans, aquesta obra que és humanitària, aquesta obra per la qual el Parlament de Catalunya no pot fer més que donar les màximes facilitats a les Corporacions municipals perquè puguin realitzar-la.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió no té res més que afegir a les eloqüents i encertades paraules dites per l'honorable senyor Conseller de Finances. Sols vol tornar a remarcar al senyor Vallès i Pujals que no acceptem aquesta esmena pels motius que hem assenyalat i que tan àmpliament ha exposat el senyor Conseller de Finances; ultra que, d'acceptar aquesta esmena, de fet faríem la llei inoperant, inoperant econòmicament pels Ajuntaments.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: El senyor Conseller de Finances, per argumentar la nostra esmena, naturalment, s'ha agafat al cas mínim i diu: «No té res de particular que al propietari que l'Ajuntament li digui que posi més aigua o installi un water i no vulgui fer les obres, digui a l'Ajuntament que no les pot fer i que li expropiï la casa.» Però, i el cas màxim, el cas de l'enderrocament? Totes les argumentacions s'estellen contra la realitat, contra la crua realitat, que jo presentava d'aquell home que li diuen: «Tira la casa a terra», i no té diners per a fer-ho, contra això no hi valen subtileses, i per tant, el que va redactar l'article sense suggerència nostra ja ho va preveure.

El Sr. CONSELLER de Finances: No en aquest article.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Un debat semblant al que sostenim ara nosaltres va sostenir-se fa una pila d'anys a l'Ajuntament de Madrid. Quan es començaren les obres de la reforma interior de Madrid — el senyor Conseller de Finances i molts senyors Diputats ho saben — es va suscitar el debat del que l'Ajuntament hauria de fer amb els barris insalubres que hi ha a Madrid, igual que a Barcelona, i es van plantejar solucions d'aquest mateix tipus, que s'obligaria a enderrocar les cases i a fer les obres i si no ho feia el propietari, ho faria l'Ajuntament; i després de

grans discussions varen desistir d'aquesta solució perquè es varen trobar amb aquestes dificultats. En aquella discussió, ho saben els senyors Diputats que n'estan assabentats, que es va parlar de moltes coses i inclús hi va surar la idea que, essent realment una vergonya, com ho és, que en els pobles hi hagi cases insalubres, que hi hagi cases malsanes, es va llençar la idea, en primer lloc, que en les cases malsanes es posés un gran rètol a la façana que expliqués a tots el que era per tal que els que volguessin habitar-la ja estessin avisats de totes les conseqüències que això els podia portar. Després es va desistir d'aquesta idea, però es va anar a una altra cosa, que encara subsisteix en l'actualitat a l'Ajuntament de Madrid, que és un arbitri municipal d'importància, crescut, per a les cases malsanes. De manera que aquelles cases declarades malsanes a Madrid, des de fa divuit o vint anys, paguen un arbitri especial per ésser malsanes; és a dir, que l'Ajuntament de Madrid les deixa subsistir, però pagant un arbitri per aquella manca de salubritat.

El Sr. CONSELLER de Finances: Mala solució.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Explico això en el sentit de fer veure les dificultats que té el problema, i per a demostrar, per a indicar que hi varen haver aquestes solucions, perquè no es varen atrevir a anar a la més radical, a anar a això que es proposa en aquest projecte.

Ara bé, diu el senyor Conseller de Finances, i té raó, que això podria afavorir els propietaris que diguessin: «Bé! Maneu fer unes obres. Jo no les vull fer, expropiem-me la casa.» Té raó, però hi ha manera d'evitar això, crec jo amb bona voluntat per part de tots. ¿No hi hauria manera d'establir que quan les obres que es manin fer a un propietari representin un tant per cent X, molt crescut, en comparació amb el valor de la casa, s'obris un expedient contradictori, que es faria a l'Ajuntament, per a demostrar si podia o no podia fer-les el propietari, i si en virtut d'aquest expedient contradictori es demostrés que el valor de l'obra que s'hagués de fer fos superior en un tant per cent molt gros al valor de la casa, que aleshores el propietari pogués acollir-se a això i que hi hagués la intervenció de l'Ajuntament, a conseqüència d'aquell expedient, per al qual els propietaris haurien de portar totes les dades a aquella mateixa Junta de Sanitat i en definitiva fallar després d'una mena de declaració de pobresa, com aquella que hi ha en els plets, i que es pogués determinar així excepcionalment, quan els propietaris no poden en realitat fer aquestes obres i, per tant, cal anar a l'expropiació de la casa?

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Aleshores la solució no és tan catastròfica per l'Ajuntament com feia veure el senyor Conseller de Finances. Deia: «Què en farà l'Ajuntament d'un solar?» Però jo li pregunto: Què n'ha fet d'una pila de solars que varen quedar quan es va construir la reforma? Tots saben que quan la reforma no es va reservar l'Ajuntament el perímetre just del que havia d'agafar la reforma, sinó que les cases eren senceres i s'agafaven solars laterals, que l'Ajuntament els

ha venut com un particular qualsevol. Al cap d'avall si l'Ajuntament s'hagués de quedar, que estic d'acord amb el senyor Conseller en què seran pocs casos, uns pocs solars a la ciutat de Barcelona, amb posar-los en venda el dia de demà quedaria acabada la qüestió.

Jo m'atreveixo a proposar, com a últim raonament, aquesta solució, per a veure si volen acceptar-la; si no, ja no sé què més dir-hi.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor Conseller de Finances.

L'honorable Sr. CONSELLER de Finances: Jo crec, senyors Diputats, que la solució de l'expropiació és sempre una mala solució. L'expropiació és possible, àdhuc en el cas que es referia el senyor Vallès i Pujals, quan cal que una finca poc o molt afectada per una nova urbanització sigui enderrocada en part; aleshores, no es pot pas deixar el propietari que es quedi amb mitja casa, i que, per exemple, se li tiri l'altra mitja a terra. Però aleshores la utilitat pública és tan evident, que encara que l'expropiació no s'hi refereixi, perquè no es pot referir de cap de les maneres a la via de 20 metres o de 30 metres que es vulgui edificar, sinó a totes les cases afectades per aquella via, en aquest cas procedeix, evidentment, l'expropiació.

No és, en canvi, una solució útil quan es tracta d'una casa en un barri o en un carrer en el qual no cal fer-hi absolutament cap urbanització, ni obrir cap carrer, ni afectar-la per cap obra urbanitzadora i per tant essencialment municipal, i que vingui aleshores l'Ajuntament i digui: «Procedeixo a expropiar una casa de tal carrer, simplement perquè el propietari la té inhabitable i no la pot reformar o no la pot enderrocar.» Jo crec que la declaració d'una casa inhabitable es farà en casos tan excepcionals, que si en alguns casos es fa segurament serà més per a exemple que per altra cosa, perquè si s'hagués de procedir amb rigor, l'Ajuntament hauria de declarar inhabitables una sèrie de finques i, per consegüent, ordenar l'enderrocament corresponent, i això no solament planteja un problema amb relació al propietari, sinó que planteja un problema des del punt de vista general, més ampli i més greu en relació amb els actuals arrendataris, que saben perfectament els senyors Diputats que una de les dificultats enormes amb què es troben sempre les obres d'urbanització, màxim amb la legislació vigent, no és per allò que afecta el propietari, sinó que és en relació als arrendataris que tenen o bé uns interessos creats o simplement un hàbit de viure, el que fa extraordinàriament difícil el que desallotgin la casa. De manera que jo crec que el cas es produirà en circumstàncies excepcionals.

Ara bé, si el propietari es troba en aquesta situació, no és una cosa purament teòrica el que ha dit el senyor Battezzini. Saben perfectament els senyors Diputats que avui, en virtut de la legislació vigent a la República, les institucions de previsió social ja han de destinar unes quantitats dels seus fons de conversió a facilitar préstecs hipotecaris als propietaris per a poder realitzar obres d'aquesta naturalesa, i jo puc dir, i no crec que amb això cometi cap indiscreció, que

tot elaborant aquest Projecte de Llei, per tal que no sigui una cosa teòrica, sinó per a realitzar una obra positiva, ens hem posat en relació amb aquestes institucions de previsió i d'estalvi, i tinc la seguretat, vista la seva disposició, que articularem, amb garantia per a ells, no perquè hagin de realitzar un dispendi inútil, sinó amb les garanties que han d'exigir aquestes institucions de tan alt interès social que articularem, dic, aquestes institucions amb la realització per part dels Ajuntaments d'aquestes obres, i jo tinc la seguretat que amb les coses que es faran posteriorment, amb els convenis que s'establiran amb aquestes institucions, un propietari que necessiti mitjans i ofereixi garanties suficients perquè se li pugui concedir un préstec per a realitzar obres d'aquesta naturalesa, trobarà aquesta ajuda.

De manera que em sembla que ens debatem una mica a l'entorn de fantasmes i jo voldria que s'esvaïssin totalment els fantasmes i que sobretot no es cregués que anem a perjudicar a ningú, sinó simplement a beneficiar a la ciutat, i a donar aquestes facilitats que necessiten els Ajuntaments. Si es posa l'opció del propietari de demanar l'expropiació en un cas així, pertorbem extraordinàriament els Ajuntaments i els hi posem una càrrega nova, una càrrega que avui no tenen. De manera que, donades aquestes explicacions, jo pregaria a la Minoria de Lliga Catalana que volgués retirar la seva esmena.

El Sr. PRESIDENT: Retiren l'esmena?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Retirem l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha cap més esmena ni cap vot particular. S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Queda aprovat.

Hi ha una esmena, proposant un nou article.

(*Un senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena:*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de Sanejament de poblacions.

Després de l'art. 12 s'afegirà el següent:

"Art. 12 bis. Al propietari que hagi fet pel seu compte les obres de reforma o enderrocament en compliment d'un acord municipal, se l'eximirà de tota mena d'impostos municipals fins i tant no s'hagi reintegrat de l'import d'aquelles obres. Reembossat en aquesta forma, la finca reformada tributarà d'acord amb el nou valor que obtingui."

Palau del Parlament, 2 de juny del 1936. — Carreres i Artau, Secanell, Abadal, Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió no accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Mantenen o retiren l'esmena els seus signants?

El Sr. CARRERES I ARTAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Jo crec que després de no haver acceptat la Comissió l'esmena tan fundadament defensada pel meu amic senyor Vallès i Pujals, ja quasi està prejulgada la sort que ha de córrer aquesta esmena. De totes maneres, jo vull explicar el motiu que hem tingut per a presentar-la.

Aquesta esmena és una concreció de l'art. 18, del qual ha fet esment el senyor Conseller de Finances, en el qual s'autoritza als Ajuntaments «per a concedir exempcions de drets de permisos d'obres per les de reforma i reconstrucció de les cases insalubres», etc. Ja hem dit, en algunes de les nostres crítiques de caràcter general d'aquesta llei, que el defecte que trobem en tot aquest articulat, respectant sempre la bondat de la intenció i el fi que persegueix, amb el qual tots estem conformes, és una llei de molta promesa, de molt platonisme, però no hi ha res que es concreti amb tota eficàcia. ¿No valdria la pena que aquest article 18 es concretés i es digués, si no es vol pagar la totalitat de les d'aquesta forma indirecta de l'exempció dels impostos, que es digués, per exemple, que els Ajuntaments eximiran d'impostos fins arribar a un tant per cent de les obres, un 50 per 100, el que sigui? Tot menys aquest sentit tan platònic que fa la llei empedrada de bones intencions, però que no és veritablement estimulante per als propietaris, als quals també convindria que se'ls estimulés des de la llei en aquesta obra de sanejament; seria una mena d'estímul, per dir-ho així, al seu egoisme, al seu interès, per a associar-lo a aquesta obra d'interès públic. Jo no sé si aquestes indicacions poden arribar a traduir-se en l'adopció d'aquesta esmena, però que es concreti en el sentit que s'afavoreixi els propietaris que s'hagin vist obligats a enderrocar i reformar amb un tant per cent de les obres, en forma d'exempció d'impostos municipals. Abandonem aquestes consideracions a la reflexió de la Comissió, per si creu que mereixen ésser recollides, baldament sigui modificant el sentit d'aquesta esmena o reduint-ne l'abast.

El Sr. BATTESTINI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió, sentint-ho molt, no pot acceptar l'esmena de Lliga Catalana tot i atenent les consideracions que ha exposat el senyor Carreres i Artau.

Nosaltres entenem que aquest art. 12 bis no és pas una concreció de l'art. 18, sinó que seria una extensió de l'art. 18, i una extensió tan desmesurada, al nostre entendre, que, de fet, qui pagarien les obres de sanejament no serien els propietaris, sinó que serien els Ajuntaments. En aquest sentit, nosaltres, als Ajuntaments no els establiríem un règim d'autoritzacions com el que vol representar aquesta llei, sinó que els establiríem un règim d'imposicions, la qual cosa no podem fer de cap de les maneres, gravant les finances municipals. Si acceptàvem l'esmena proposta per Lliga Catalana, faríem una obra essencialment antiautonomista municipal, perquè no respectaríem les decisions dels Ajuntaments, no respectaríem el criteri que ells tinguessin en cada cas particular, sinó que els imposaríem, per aquesta llei, un sentit

restrictiu de les seves finances. Per aquestes raons nosaltres no podem acceptar de cap manera l'esmena proposada per Lliga Catalana.

El Sr. CARRERES I ARTAU : La Minoria de Lliga Catalana retira l'esmena.

El Sr. PRESIDENT : Resta retirada l'esmena.

Art. 13. No hi ha cap esmena ni cap vot particular. S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Art. 14.

El Sr. BATTESTINI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI : La Comissió dona a aquest article una nova redacció, puix que suprimeix les paraules : «l'expropiació pel Municipi», és a dir, que l'article dirà :

«Art. 14. Quan a conseqüència de l'enderrocament d'una casa o grup de cases en quedin altres mostrant les parets mitgeres, en forma que desdigni de la nova urbanització, per tal de corregir-ho el propietari podrà optar entre la reedificació completa de la casa o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via pública.»

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova l'art. 14 amb la modificació que hi dona la Comissió? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Art. 15. No hi ha cap esmena ni cap vot particular.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa, per a fer unes observacions a l'article.

El Sr. DURAN I VENTOSA : No hem presentat cap esmena perquè les manifestacions que desitjaria fer són, no precisament per a formular una esmena, sinó per a pregar a la Comissió i al Govern que suprimís aquest article. Vaig a donar algunes petites explicacions sobre el fonament d'aquest criteri.

Diu aquest article : «Els Ajuntaments organitzaran un servei d'inspecció que ofereixi les degudes garanties de justícia als propietaris afectats, i que per l'objectiu concret d'aquesta llei no els hi representi despeses però que permeti determinar ràpidament les vivendes que per manca de condicions sanitàries, han d'ésser reformades o enderrocades.»

En primer lloc, ara mateix un dels dignes individus de la Comissió, em sembla que era el senyor Battestini, ha parlat del respecte a l'autonomia municipal. ¿Voleu dir que és molt adient a aquest respecte de l'autonomia municipal que adhuc assenyallem als Ajuntaments l'obligació de crear una burocràcia perquè vagi a examinar les vivendes que han d'ésser afectades per aquesta llei? Em sembla que els Ajuntaments la tenen sempre la facultat de crear unes inspeccions, que poden encomanar els Ajuntaments als seus propis empleats, als seus propis facultatius o a altres que creï, aquesta missió que aquí se'ls assenyalava.

Per altra part la redacció d'aquest article no és gaire feliç, perquè diu : «...un servei d'inspecció que ofereixi les degudes garanties de justícia als propietaris afectats, i que per l'objectiu concret d'aquesta llei no els hi representi despeses». A

qui vol dir que no representi despeses? Als propietaris afectats o als Ajuntaments?

El Sr. BATTESTINI : Als propietaris.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Als propietaris afectats ; evidentment, el servei municipal el pagaran tots els propietaris afectats i els altres.

Els Srs. BATTESTINI i CUNILLERA : No, no.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Crec que aquesta llei, m'ho penso, que donat l'ambient d'aquesta Cambra i la bona voluntat amb què es discuteix i el bon efecte que ha produït a l'opinió pública, tindrà una bona premsa, produirà un bon efecte d'opinió general ; però no relisquem en el punt de vista que es temí que darrera de tot això es vulgui crear una burocràcia. Evidentment que no és aquesta la intenció del Govern.

El Sr. CUNILLERA : Tot el contrari.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Evidentment que la Comissió no hi pensa, però aquest concepte de la creació d'un cos d'inspectors és una cosa que fa sempre por.

El Sr. BATTESTINI : Existeix ja, senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Precisament per això.

L'Ajuntament de Barcelona — que no és cap secret que això es fa fonamentalment per a l'Ajuntament de Barcelona — ja el té aquest servei d'inspecció. Si el té, per què n'hem de parlar? Qui li ho impedeix? Si dintre de la Llei Municipal i dintre de la necessitat mateixa de la vida dels Ajuntaments, ja ho podrien fer ; ¿per què hem de donar-los una autorització que pot produir aquesta mica de mala impressió, perquè es dirà que es va a la creació d'una burocràcia més? És més, és que se'ls dona l'obligació de crear-la.

Em sembla que si ho reflexiona una mica la Comissió comprendrà que suprimint aquest article, la llei queda en tot el seu valor, i, en canvi, es salva del mal regust que podria produir a l'opinió pública. Jo no comprenc gaire, per les impressions dels senyors de la Comissió, si estan disposats a acceptar o no aquest criteri. Però si estiguessin disposats a acceptar-lo, crec que puc suprimir altres consideracions. En el cas que insisteixin, ja veuré si em poden convèncer les explicacions que donin.

El Sr. BATTESTINI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. BATTESTINI : El senyor Duran i Ventosa s'ha referit a la inspecció, i aquesta inspecció no caldrà, en realitat, que els Ajuntaments l'organitzin, perquè ja està organitzada ; el mateix a Barcelona, que queda acollida des d'ara a aquesta llei, que a la resta de Catalunya, tots els Ajuntaments, totes les ciutats i viles catalanes, ja tenen un servei d'inspecció, que el fan ara els metges titulars inspectors municipals de Sanitat, que no depenen a aquests efectes de la inspecció dels Ajuntaments respectius, sinó que depenen, per mitjà dels Centres intercomarcals de Sanitat, de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya. Conseqüentment com que no s'ha de crear, perquè ja està creada, la Comissió accepta que no es parli de què s'ha

de crear, i no s'obliga els Ajuntaments a crear una cosa que ja està creada. Unicament, el que la llei vol és donar una garantia als propietaris, és dir-los que les inspeccions que siguin fetes en les seves vivendes per efectes d'aquesta llei, no les gravaran més del que puguin estar ja gravades fins ara. El senyor Duran i Ventosa sap que les inspeccions que fan ara els inspectors municipals de Sanitat, en virtut de les reglamentacions que hi havia abans de la República, de les reglamentacions que han vingut fetes després de la República, primerament per l'Estat i després per la Generalitat de Catalunya, quan aquest servei d'inspecció ha passat a dependre de la Generalitat, estan fetes d'acord — les inspeccions aquestes — amb un aranzel que fixa que la inspecció serà pagada per l'individu que sofreixi la inspecció, segons un aranzel que estableix unes tarifes, que poden ésser petites o grans, d'acord amb el volum de la casa inspeccionada i de la reforma que en virtut d'aquesta inspecció sigui ordenada fer. I precisament la llei el que volia fer era garantir al propietari que això no li produiria altres despeses que les que ja té establertes; que les inspeccions en el successiu a ell, fos quin fos el resultat d'aquestes, li serien completament gratuïtes, perquè l'Ajuntament, per l'interès que té per a la salut pública, i l'interès amb què la Generalitat ajuda també a aquestes inspeccions, creàvem també una inspecció i això no els hauria obligat a pagar com havia succeït fins ara. Res més.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Després de les paraules del senyor Battestini, gairebé en aquest cas concret, en aquest cas particular m'he sentit una mica de la banda dels socialistes...

El Sr. FRONJOSA : Protesto enèrgicament !

El Sr. DURAN I VENTOSA : ...perquè em sembla que això és massa a favor dels propietaris.

El Sr. BATTESTINI : No; a favor de la justícia i a favor de la sanitat, i res més.

El Sr. DURAN I VENTOSA : De totes maneres, senyors Diputats, em sembla que el manteniment d'aquest article que hauria de dir això que ara diu el senyor Battestini, com que no ho diu, al meu entendre és una nosa.

Els Ajuntaments hauran d'organitzar les seves inspeccions, o fer-les millor si no les tenen ben organitzades, amb aquest criteri que exposa el senyor Battestini, o amb altre criteri anàleg; però jo crec que si es fa una inspecció i es troba que el propietari ho ha fet tot en regla i tot està dintre de la llei, trobo que fóra abusiu que se li fes pagar...

El Sr. CUNILLERA : Ha de pagar; ha de pagar !

El Sr. DURAN I VENTOSA : Però, si en fer-se la inspecció es troba que la casa necessita unes grans millores, que l'edifici necessita unes grans millores, aleshores jo crec que és just que se li faci pagar una sanció, petita o gran, per haver tingut tant de temps en males condicions la seva casa. Però en definitiva, això em sembla que el que ho ha de tenir en compte són els Ajunta-

ments, i hem de respectar l'autonomia dels Ajuntaments, sobretot quan es tracta de l'Ajuntament de Barcelona, perquè l'Ajuntament de Barcelona no necessita aquesta tutela nostra que haguem d'anar a dir-li com ha d'organitzar aquests serveis.

En definitiva, jo crec que el més senzill fóra la supressió d'aquest article; els Ajuntaments ja organitzaran els seus serveis com creguin més convenient.

El Sr. BATTESTINI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Battestini.

El Sr. BATTESTINI : La Comissió pensa, si no és molta presunció el dir-ho, que ha trobat una nova redacció que recull el pensament del senyor Duran i Ventosa, de les necessitats que nosaltres entenem que no són a favor del propietari, sinó que són en favor d'una cosa justa i una cosa justa ha d'ésser que ara no comencin a prodigar-se inspeccions i despeses damunt de la propietat. I el redactat que ara proposem és el següent :

«Art. 15. Les inspeccions fetes per tal de fixar ràpidament el cens de vivendes que per manca de condicions sanitàries han d'ésser reformades o enderrocades, no constituïran noves despeses a pagar pels propietaris de les vivendes afectades.»

El Sr. DURAN I VENTOSA : «No donarà lloc a nous arbitris», voldrà dir.

El Sr. BATTESTINI : «No representarà un nou arbitri», o com vulgui la V. S.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Perfilada aquesta redacció, l'orientació que proposa el senyor Battestini em sembla perfectament.

El Sr. CONSELLER de Finances : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances : És evident que el que proposa aquest article no és realitzar el sistema normal d'inspeccions. Els inspectors sanitaris tenen avui per principal missió, veure si es compleix o no es compleix la legislació sanitària i per tant, posar els correctius corresponents en els casos particulars.

El Sr. FRONJOSA : Cobrar l'arbitri.

El Sr. CONSELLER de Finances : En aquest cas concret, aquesta inspecció té una finalitat concreta i ben determinada : el formar un cens de les vivendes malsanes i a les quals s'ha d'aplicar aquesta llei. I la Comissió, amb un criteri no pas contrari als propietaris, diu que ja que no es tracta d'una inspecció normal, sinó de la formació d'un cens de vivendes al qual s'ha d'aplicar aquesta llei, s'eximeix d'aplicar els drets que avui tenen establerts els Ajuntaments, determinats per la llei, per a tota inspecció sanitària. Si nosaltres imposem tal com proposa la darrera redacció d'aquest article que ha llegit el senyor Battestini, si nosaltres imposem als Ajuntaments que ho facin en aquesta forma, en realitat podríem dir que amb els escrúpols que sent la Cambra per envair la competència dels Ajuntaments, potser arribem a posar quelcom en perill la seva autonomia en aquestes qüestions. Jo crec que la redacció d'aquest article hauria d'ésser semblant a la proposada pel senyor

Battestini, però dient que per aquestes inspeccions determinades, els Ajuntaments podran, o quedaran autoritzats per a eximir dels drets d'inspecció les vivendes afectades. Diem «queden autoritzats», perquè algun d'aquests drets no són imposats per virtut d'acord municipal, sinó d'una legislació sanitària general de l'Estat — o a Catalunya, del Parlament, de la Generalitat —, i per consegüent, és molt possible que ens trobéssim en determinats casos que els Ajuntaments si no els hi donaven aquesta autorització, no podrien eximir d'aquests drets d'inspecció a les vivendes amb què s'haguessin de formar el cens. En canvi, si s'autoritza als Ajuntaments — ja que es tracta d'una taxa de caràcter essencialment municipal — a què puguin prescindir únicament per aquests casos concrets, crec que podríem anar a la finalitat que diu la Comissió, sense posar poc ni molt en perill l'autonomia municipal, de la qual nosaltres som tan zelosos com els mateixos Municipis puguin ésser-ho.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ens sembla bé; però redactar un article com aquest així amb pressa em sembla difícil, però de totes maneres, admesa l'orientació indicada pel senyor Conseller i pel senyor Battestini, em sembla que no serà difícil trobar una redacció que ens plagui a tots i em sembla que podria aquest article, per aquests motius, quedar pendent de nova redacció.

El Sr. PRESIDENT: Resta pendent de redacció definitiva i d'aprovació aquest article.

(A continuació s'aproven sense discussió, per no haver-se presentat cap vot particular ni cap esmena, els arts. 16, 17, 18 i 19.)

El senyor Secretari llegirà l'art. 20 que ha estat redactat de nou. Tal vegada amb la nova redacció serà retirat el vot particular presentat.

(Un senyor Secretari llegeix l'art. 20 en la nova redacció donada per la Comissió:)

«Art. 20. La Junta de Sanejament de Barcelona estarà presidida per l'Alcalde o la persona en qui delegui, i la integraran a més, dos representants de la Generalitat de Catalunya, dos Consellers municipals, un representant del Col·legi de Metges, un altre del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i un altre de l'Associació d'Enginyers Industrials de Barcelona. La Junta podrà recabar per a la seva informació, l'assessorament dels funcionaris de la Generalitat o de l'Ajuntament, així com de qualsevol altre tècnic o Corporació el concurs del qual estimi convenient.»

El Sr. PRESIDENT: Hi ha un vot particular, però suposo que deu fer referència a la redacció anterior.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponsetí té la paraula.

(Ocupa la Presidència l'honorable Vice-president primer, senyor Serra i Hünter.)

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: La Minoria Socialista tenia presentat a l'art. 20, tal com havia estat redactat en principi per la Comissió, un vot particular, i aquest vot particular tenia per principal objecte eliminar de la constitució de la Junta de Sanejament, i en particular de la Junta de Sanejament de Barcelona, la representació de la Cambra de la Propietat Urbana. Nosaltres hem

sostingut que no havia d'ésser aquesta Junta de Sanejament un lloc de representació d'interessos afectats, a fi d'evitar que es convertís en camp de combat entre aquests interessos. Acceptada per la Comissió aquesta suggerència, és natural que donem per retirat el nostre vot particular i, des del nostre punt de vista, queda constituïda la Junta que en realitat ha d'ésser: una representació d'interessos col·lectius, com són la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, i una representació de Corporacions exclusivament de caràcter tècnic, que tenen un caràcter assessor. Nosaltres creiem que els tècnics sempre convé escoltar-los, algunes vegades encara que no sigui per a seguir els seus consells (rialles), però sempre és convenient escoltar els seus assessoraments.

(El vot particular que acaba d'ésser retirat és el següent:)

«AL PARLAMENT

El Diputat que sotasigna té l'honor de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent vot particular al dictamen sobre el Projecte de Llei de Sanejament de poblacions:

VOT PARTICULAR

El primer paràgraf de l'art. 20 quedarà redactat com segueix:

«La Junta de Sanejament de Barcelona estarà presidida per l'Alcalde o persona en qui delegui, i la integraran a més, dos representants de la Generalitat de Catalunya, dos Consellers municipals, un representant del Col·legi de Metges, un altre del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i un altre de l'Associació d'Enginyers Industrials de Barcelona.»

El segon paràgraf, igual.

Palau del Parlament, 29 de maig del 1936. — Ruiz i Ponsetí.»

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat l'art. 20 amb la nova redacció? (Assentiment.) Aprovat. El senyor Secretari llegirà l'art. 21, que també ha estat objecte d'una nova redacció.

(Un senyor Secretari en dona lectura:)

«Art. 21. Les Junes Municipals de Sanejament que es creïn a les altres poblacions de Catalunya, estaran formades: per l'Alcalde que en serà President, dos Consellers municipals i l'Inspector de Sanitat o la persona en qui delegui, l'Arquitecte municipal, quan n'hi hagi i si no un designat per l'Associació d'Arquitectes de Catalunya.»

Aquestes Junes podran recabar per a la seva informació, l'assessorament dels funcionaris de la Generalitat o del respectiu Ajuntament, així també com de qualsevol altre tècnic o Corporació el concurs dels quals estimin convenientes.»

(A aquest article hi ha presentada la següent esmena:)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de Sanejament de Poblacions.

L'art. 21 dirà així :

"Les Junes municipals de sanejament que es creïn a les altres poblacions de Catalunya estaran formades : per l'Alcalde, que en serà President ; un Conseller municipal, i l'Inspector de Sanitat o la persona en qui delegui, l'Arquitecte municipal, quan n'hi hagi i si no un de designat per l'Associació d'Arquitectes de Catalunya i un dels cinc primers contribuents per urbana del poble designat per sorteig."

Palau del Parlament, 2 de juny del 1936. — Carreres i Artau, Secanell, Abadal, Vallès i Puigals.

El Sr. CARRERES I ARTAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU : En l'art. 21 nosaltres havíem presentat una esmena i com a resultat de les converses tingudes a la Comissió, la retirem i acceptem el redactat tal com ha quedat acordat.

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU : Allà on diu l'Inspector de Sanitat, com que aquest títol és una cosa que va lligada amb el Reglament del personal adscrit al Reglament de Sanitat i Assistència municipal promulgat ja pel Govern de Catalunya i es treu aquest títol d'Inspector de Sanitat, jo demanaria que en lloc de dir «Inspector de Sanitat», diguéssim «un metge nomenat per la Direcció dels Serveis de Sanitat».

El Sr. BATTESTINI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Battestini.

El Sr. BATTESTINI : La Comissió no té cap inconvenient en acceptar la nova redacció proposada pel company senyor Arnau.

El Sr. CARRERES I ARTAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU : Nosaltres ens atreviríem a insistir sobre el redactat acordat per la Comissió, perquè l'esperit que s'ha concretat en aquest redactat és que en aquesta Junta hi hagin representants tècnics una mica deslligats d'aquells interessos locals que a voltes poden degenerar en interessos partidistes. Tots sabem que la vida local té moltes excel·lències, però que també té molts inconvenients de vegades, i això fa que titulars d'una mateixa població que fora d'ella poden colaborar en tasques científiques i professionals, dintre de la població no sempre són un model de concòrdia. Per això nosaltres posaríem l'Inspector de sanitat que, naturalment, podria delegar en un metge local, potser en el mateix titular, però això li dóna peu que si feia la seva delegació per un motiu de discòrdia...

El Sr. CONSELLER de Finances : Em permet, senyor Carreres i Artau? Precisament el que vol el senyor Arnau és evitar això, perquè sota el nom d'Inspector de sanitat, que sembla avui suprimit de la legislació catalana, és un metge municipal ; de manera que el que desitja evitar la V. S.

queda ja previst amb allò que acaba de manifestar precisament el senyor Arnau.

El Sr. CARRERES I ARTAU : Suposo que s'haurà vist quins eren els motius que m'havien guiat a fer aquesta observació, ja que dissortadament la vida local té moltes misèries, encara que tingui també moltes excel·lències, i en projectes de l'envergadura d'aquest no s'han de barrejar les misèries locals.

El Sr. ARNAU : Hem coincidit d'una manera absoluta en la intenció.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : No és sobre aquest extrem, però jo desitjaria dir en aquest article — i no voldria que semblés que amb les meves paraules vaig contra l'autonomia municipal, perquè sóc molt partidari d'aquesta, però més encara de Catalunya, vaig a explicar-me — que aquestes Junes municipals, que diu aquí que es crearan i estaran formades i integrades per aquests elements, està bé ; però millor estaria encara al meu entendre que es deixés una reserva per si, en fer les Junes municipals, convenia una intervenció directa del Govern de la Generalitat de Catalunya, sobretot en els casos — que s'haurà de suposar que es donaran — que aquests Ajuntaments necessitin del concurs del Govern de la Generalitat.

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria : Com ja hi és a la de Barcelona.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Perquè aquests Ajuntaments són els que necessitaran més els cabals del tresor comú de la Generalitat, i això de què aquesta no hi tingui un representant no m'acaba d'agradar. Encara que de totes maneres, suposo que en el conjunt de la llei queda estipulat que aquestes autoritzacions han d'anar amb una autorització especial del Govern de la Generalitat de Catalunya en cada cas, i que el Govern de la Generalitat ho resoldrà en una forma o altra, escoltant prèviament els Ajuntaments interessats en l'aplicació d'aquesta llei. Amb aquesta fórmula o una altra qualsevol, però que almenys hi hagi aquestes representacions locals, però que, a més, pugui haver-hi un representant de la Generalitat. Crec que així quedaria millor solucionat el problema.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ : Nosaltres havíem demanat la paraula per a intervenir en aquest article perquè ara la redacció definitiva ve lleugerament modificada de tal com nosaltres la coneixíem en retirar-nos de la Comissió.

Volem fer dues observacions a aquest article, que encara que no hàgim presentat cap esmena esperem seran ateses per la Majoria de la Comissió.

Una d'elles — alguna vegada a la vida havíem de coincidir ! — era per a defensar el mateix punt de mira del senyor Duran i Ventosa ; era per a reclamar aquesta possible intervenció d'un repre-

sentant de la Generalitat; però acceptat aquest principi, no tenim res més a manifestar.

L'altra observació és la de què havíem defensat, en parlar de l'art. 20, la inclusió dels tècnics, i les mateixes consideracions que nosaltres vàrem fer en el si de la Comissió sobre l'art. 20, poden ara fer-se extensives a l'art. 21. Hi haurà moltes poblacions que a més d'un arquitecte municipal hi haurà també un enginyer municipal, i com que entenem que les qüestions d'enderroc són més pròpies de l'enginyeria que de l'arquitectura, fundats en aquest principi — ultra les altres qüestions que puguin afectar al sanejament de poblacions — i creient que aquest criteri nostre era compartit per tota la Comissió en parlar de la Junta de Sanejament de Barcelona, hem suposat que seria també compartit en parlar de les Junes de Sanejament d'altres indrets de Catalunya, i fetes aquestes manifestacions, res més he de dir.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió accepta plenament la suggerència proposada pel senyor Duran i Ventosa en el sentit que aquesta Comissió estigui formada pels representants que s'esmenten i els altres que els Ajuntaments, d'acord amb la Generalitat, entenguin que hi han d'entrar.

I en aquest sentit, estimo haver contestat també al senyor Ruiz i Ponsetí, tota vegada que es deixa en llibertat els Ajuntaments perquè proposin l'enginyer sanitari.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Moltes gràcies.

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo desitjava fer una addició al que ha dit el senyor Duran i Ventosa.

Tots estimem l'autonomia municipal, i més en aquests casos que es tracta de qüestions que afecten a Ajuntaments d'importància, perquè si aquesta llei s'ha d'aplicar a l'Ajuntament de Barcelona i a altres Ajuntaments, indubtablement seran Ajuntaments de molta importància de Catalunya els que n'estaran afectats. Però seria preferible, tota vegada que es tracta d'un article al qual ha de donar-se-li una forma definitiva, que a més de donar-hi aquesta forma indeterminada, es tingués en compte, quan s'anés a la redacció definitiva, quins han d'ésser aquests elements que hi han d'entrar.

En tractar-se dels representants de la Generalitat, per exemple, jo ho fixaria d'una manera definitiva, i com que no es tractarà d'una multiplicitat de casos, sinó de casos excepcionals que com a màxim afectaran a tres, quatre o cinc Ajuntaments de Catalunya, crec que en parlar del representant de la Generalitat podríem donar-ho com a cosa ben establerta. I en fer-ho potestatiu seria pel que proposava el senyor Ruiz i Ponsetí que en alguns casos, per l'envergadura de l'obra a realitzar, fos necessari el concurs d'un representant de l'Associació d'Enginyers; però no ho hauria d'ésser sempre, perquè està previst en l'article 2.ª que els Ajuntaments podran acollir-s'hi totalment o parcialment i potser només podran obtenir parcialment en alguns casos per a realitzar

aquestes obres parcials de referència a què alludíem en discutir un dels articles anteriors; i aquest cas em sembla que seria sobrer que hi hagués un enginyer, que ha de tractar problemes d'un volum distint del d'aquest, que ni tan sols és d'índole urbanística, sinó simplement de reforma que es faci en les habitacions, que potser fóra més aviat un destorb. I com que cal preveure la possibilitat que la constitució d'aquestes Junes representi un gravamen més o menys fort — jo crec que més aviat fort —, crec convenient que donem totes les facilitats perquè es puguin simplificar en tot el possible, i aleshores potser donar autorització als Ajuntaments perquè poguessin ampliar-les en els casos que siguin necessaris, per a les obres que vagin a realitzar, amb un representant de l'Associació d'Enginyers o del Col·legi d'Arquitectes, però que hi hagués d'haver d'una manera fixa un representant de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: A mi em sembla molt bé aquesta fórmula tal com la proposa el senyor Conseller de Finances. Jo crec, i en això jo coincideixo amb el senyor Ruiz i Ponsetí i no per agraïment a la seva aversió als tècnics, sinó perquè és un convenciment que fa molts anys que el tinc, que en molts d'aquests problemes urbanístics i d'habitació tant hi entenen els enginyers com els arquitectes i tan interessats poden estar-hi els uns com els altres; de manera que així com pot formar-ne part un membre de l'Associació d'Arquitectes, pot formar-ne part un membre de l'Associació d'Enginyers. Però precisament també, tal com ha dit el senyor Conseller de Finances, pot haver-hi certs casos que aquests no siguin necessaris, de manera que això es podria deixar a lliure arbitri dels Ajuntaments i en canvi que el representant de la Generalitat hi sigui....

El Sr. CONSELLER de Finances: Exacte.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ...sempre, però, que les altres representacions facultatives puguin ésser potestatives a conveniència de l'Ajuntament i de la Generalitat quan es tracti d'atorgar aquesta mena de carta especial per a l'aplicació d'aquesta llei. De manera que en aquest sentit em sembla que podrem perfectament arribar a un acord i aprovar aquest article.

Jo no sé si la Majoria té la intenció o considera imprescindible que aquesta llei hagi de votar-se o acordar-se en la sessió d'avui.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Duran i Ventosa: La Presidència tenia la intenció de suspendre aquest debat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Doncs, precisament, volia demanar i creia convenient, encara que això sigui la Presidència la que hagi de fixar-ho, que se suspengués aquest debat.

El Sr. BATTESTINI: La Comissió hi està d'acord.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ : Només dos mots per aclarir la meua proposta en parlar d'un membre de l'Associació d'Enginyers. Volia dir que de la mateixa forma que està prescrit en l'art. 21 per als arquitectes, que s'anomenarà un arquitecte quan n'hi hagi, jo volia dir que es nomenarà un enginyer municipal quan n'hi hagi. Com que estem parlant de poblacions importants i en les poblacions importants hi haurà enginyers municipals, crec que la meua proposta no ha d'oferir cap dificultat.

El Sr. PRESIDENT : Queda pendent de redacció definitiva l'art. 21. Se suspèn aquest debat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona.
3. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

4. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'estudi d'un procediment de suspensió de procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.

5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Sanejament de poblacions.

6. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a la formalització d'un conveni de moratòria amb l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

7. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei modificant diversos articles de la Llei del 10 de març del 1934 creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

8. Votació definitiva del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legimitat dels acords de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.)